

DE KWESTIE

Sinterklaas en Zwarte Piet vrolijk op weg naar de Zaanse Schans, tijdens de landelijke intocht.
FOTO ANKO STOFFELS

Opinie Herman Vuijsje, socioloog

'Ook openbare vreugde verdient bescherming'

Heb je de intocht van Zwarte Piet nog gezien... eeh, ik bedoel Sinterklaas? Zo ver is het al gekomen: door alle gekrakeel lijkt Piet de hoofdpersoon van de blijde intocht geworden. Maar het is niet Piet zelf, het is de Kwestie-Piet die het kinderfeest overschaduwt.

Toch zie ik, nu de landelijke intocht achter de rug is, een positieve ontwikkeling, dit jaar. Naast de nu al bijna traditionele strijd tussen de pro-Pietpartij en de anti-Pietpartij wint een nieuwe tegenstelling aan belang. Een tegenstelling die los staat van de vraag hoe zwart Piet moet zijn, maar die de fanatici van beide partijen scheidt van de gewone ouders, oma's en Pieten van Nederland.

Verreweg de meesten van hen willen in de eerste plaats dat het kinderfeest niet wordt verstoord. Wil je demonstreren en protesteren, best, maar doe dat buiten het gezicht van de kinderen. Door de toestanden van de afgelopen dagen heeft de meerderheid van de Nederlanders zich gerealiseerd dat beperkende maatregelen daarvoor onvermijdelijk zijn.

De vrijheid van menings-

uiting verzet zich daar niet tegen. Die vrijheid is een groot goed, maar kent ook grenzen waar zij op andere belangen stuit, zoals het recht om niet gediscrimineerd te worden. Racistische uitlatingen vallen niet onder de vrijheid van meningsuiting.

Bij pro- en anti-Pietdemonstraties is ook zo'n ander belang in het geding: het recht van kinderen op een ongestoord sinterklaasfeest. Maar dat staat niet in de wet. Iedere burgemeester moet op eigen houtje zien te regelen dat dit recht niet in het gedrang komt.

Van te voren met alle partijen contact opnemen is één manier om daarin te voorzien. Burgemeester Hamming van Zaanstad heeft bij de nationale intocht laten zien dat dit mogelijk is. Maar het is ingewikkeld en arbeidsintensief, en afhankelijk van ieders medewerking.

Herman Vuijsje
FOTO MARIAN VAN DE VEEN-VAN RIJK

Is die medewerking er niet, dan kan een burgemeester alleen het openbare orde-argument aangrijpen om demonstraties te verbieden. Maar dat is om twee redenen onbevredigend. In de eerste plaats kunnen demonstranten die zich niet misdragen, op grond van dit argument niet worden geweerd. Met de

Gemeentewet in de hand kan de burgemeester een 'noodverordening' uitvaardigen 'ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar'. Daarbij wordt gesproken van 'operoerige beweging, ernstige wanordelijkheden, rampen of zware ongevallen'. Hoe onaangenaam ook, demonstranten die met spandoeken en kreten een kinderfeest verpesten maar zich verder aan de regels houden, vallen hier niet onder.

In de tweede plaats vormt het openbare orde-argument een uitnodiging om juist met versterking en geweld te dreigen. Als de burgemeester dan uit vrees voor ordeverstoring demonstraties van de 'tegenpartij' verbiedt, hebben degenen die dreigden met geweld hun doel bereikt. Zo ging het vorig jaar in Dokkum en dat verdiende geen schoonheidsprijs.

Willen we het kinderfeest beschermen tegen fanatiekelingen van beide kanten, dan moeten de wettelijke mogelijkheden van de burgemeester worden verruimd. Niet alleen de openbare orde verdient bescherming. Ook de openbare vreugde.

Herman Vuijsje
socioloog

door
Edwin
Timmer

IN HET VIZIER

Ijsbeer in Nood?

De folder heette *Ijsbeer in Nood*. Jaren geleden stuitte ik erop tijdens een familieverjaardag bij een zus. De brochure poogde haar twee kinderen in Jip en Janneke-taal uit te leggen dat de ijsbeer ten dode is opgeschreven. Want? Smeltend zee-ijs. Klimaatverandering. En dus: einde verhaal voor dit prachtige pooldier.

Afgezien van de tranentrekkende boodschap stond er een oproep aan de jonge lezertjes. Haal geld op voor het Wereld Natuur Fonds! Bij de buurman, je ouders, en opa en oma! Met dat geld zou de natuurorganisatie onderzoek kunnen bekostigen naar klimaatverandering en bescherming van de ijsbeer.

Veel blijkt er sindsdien niet veranderd. Op de website van Greenpeace Kids staat een foto van een moederbeer met twee pups op een ijsschots. Omgeven door de Noordelijke IJszee. Ze brult naar een stukje drijfijis. De begeleidende tekst laat weinig twijfel over de boodschap dat het beeld moet verkondigen:

„Door het smeltende ijs op de Noordpool moeten de beren veel vaker en verder zwemmen om op zeehonden te jagen. Ze komen steeds minder ijschotsen tegen om op te rusten. Soms raken ze zo vermoeid dat ze verdrinken.”

Aldus Greenpeace.

Het probleem is dat de ijsbeer zich niet houdt aan deze doemverhalen. Het zee-ijs neemt, in de zomer, weliswaar af, maar voorlopig heeft dat geen effect op populaties. Op de meeste bestudeerde plekken, waarbij Rusland een blinde vlek blijft, eten ijsberen hun buik rond aan de eveneens florierende zeehonden.

De Canadese ijsbeerdeskundige Mitch Taylor twijfelde tien jaar geleden al aan de hypothese dat minder zee-ijs het einde van de ijsbeer zou betekenen. Hij bewoog zich al decennia tussen ijsberen en was zelfs voorzitter van de Polar Bear Specialist Group (PBSG). Zijn redenering: die beer leeft hier sinds het Pliocene, die heeft niet alleen IJstijden overleefd, maar ook warme periodes.

Maar Taylor werd *kaltgestellt*. Colleagues van de PBSG gooiden hem eruit

Optimistische experts worden 'kaltgestellt'

omdat zijn afwijkende visie 'bijzonder onbehelpzaam' was. Onbehelpzaam voor het uitdragen van de ijsbeer als manipulatief embleem voor klimaatverandering. Nog steeds maken deskundigen die menen dat het wél goed gaat met ijsberen weinig vrienden.

Susan Crockford schreef niet alleen een kinderboekje over het roofdier. Ze ploos ook beschikbare populatiemetingen na en concludeert dat de redenering 'minder zee-ijs, einde ijsbeer' voorlopig niet op gaat. Gelukkig. Het maakte haar vorig jaar tot mikpunt van een lastercampagne, die zij zelf als 'academische verkrachting' betitelde. Het was spelen op de vrouw, zonder haar cijfers te weerleggen.

Zodra academisch groepsdenken kritische geluiden buitensluit, is er iets vreemds aan de hand. Als wetenschappelijk debat plaats maakt voor het afserveren van collega's, dan smelt het vertrouwen in stellingnames weg. Ik zou er als natuurorganisatie niet langer op willen bouwen. Mijn neefje en nichtje hebben, zo ver ik me herinner, nooit geld ingezameld voor de ijsbeer. Bij mij klopten ze niet aan.